

Syntese, Kunst- og Kulturgruppen

Den danske Kunst- og Kulturgruppe Syntese, ofte bare kaldet Syntese, blev stiftet i 1983 af billedkunstnerne Steen Krarup Jensen, Per Johan Svendsen og Flemming Vincent. Gruppens dannelse var først og fremmest et modsvar imod den grasserende politiske og kulturpolitiske højredrejning, som satte ind i begyndelsen af 1980'erne, og som i kunstlivet blev udtrykt i gennem postmodernistiske retninger og fænomener som New Image og «De nye Vilde».

Gruppen markerede sig med voldsom kraft og gjorde sig hurtigt bemærket i kunstlivet og i medierne. Fra et interview «Skidt med navnet, billederne skal ses» i Dagbladet Information d. 20/3 1984 af forfatter og kunstanmelder Peter Laugesen hedder det bl.a.: «Information har talt med gruppen, der optræder samlet, som et trehovedet uhyre, kollektivt, ovenstående indledning bygger på gruppens eget oplæg til samtalen.» Som bl.a. er: «Syntese mener, at billedkunstneres isolation må brydes. Netop billedkunsten kan og bør indtage en central rolle i kommende ændringer, fordi billedkunsten er et demokratisk erkendelsesmiddel, i og med at alle kan bruge det, og at det kan fungere overalt. Æstetikken bør fungere i sammenhæng med den øvrige erkendelsesmæssige og videnskabelige indsigt, og i sammenhæng med og i forhold til de øvrige sociale realiteter» og kunstens: «grundlag er gallerier og museer, som «ved genidyrkelse (oftest på et tyndt grundlag) og kommercialisme isolerer kunstnerne i indbyrdes konkurrence om, hvem der er mest original». De er sprogligt indhegnet af en snak, som ifølge SYNTESE består af «lirum larum øh-bøh» på den ene side, og på den anden side «hokus, pokus - store slag i luften». Det lever f.eks. anmeldere af. Der er tabu mod «dybtgående og bindende» stillingtagen til konkrete problemer, både hvad angår form og indhold. Det gør billedkunsten til «betalt bevis på, at der eksisterer en frihed i dette samfund». Kunstnerne «tvinges ind i udførelsen af produkter, tanker og ideer, som er ubrugelige og uden relevans».

Da selve kunstbranchen og kunstanmelderne ukritisk dyrkede/opdyrkede fænomenet «De nye vilde» var det en vanskelig sag at placere og definere Synteses kunstneriske og holdningsmæssige «vildskab». Gruppen havde ikke lagt sig op ad en bestemt kunstnerisk stilretning, men eksperimenterede og kommunikerede ud fra f.eks. både ekspressionistiske, abstrakte og realistiske virkemidler. De fleste kunstanmeldere forsøgte for det meste at fortie og ignorere Syntese, og da det alligevel ikke kunne lade sig gøre, latterliggjorde man gruppen ved f.eks. at påstå/antydde, at gruppens arbejder blot var at betragte som en fortsættelse af fordums tiders dogmatiske «socialrealisme».

Syntese var tidlig ude med kritiske analyser af postmodernismen. I februar 1985 skrev Syntese en kronik til [Dagbladet Information](#) «Den Kunstneriske højrebølge - Åbent debatbrev til professor ved Kunstakademiet Hein Heinsen om billedkunstens krise». Heri sammenkædede Syntese den postmodernistiske filosofi og dens elitære verdensanskuelse sammen med loge- og klikemageriet i dansk kunst. I debatbrevet hed det bl.a.: «Statsbureaukunstnerne har til opgave ud fra økonomiske og positionelle interesser at opretholde direkte og indirekte censur Et kompliceret net af galleri-, og museumsforbindelser, bestyrelsesposter, udvalgsposter og presse- og

mediekontakter gør, at denne selektion bliver uigennemskuelig i en grad, så den må betragtes som hemmelig» og «Billedkunstudannelserne (specielt kunstakademiet i København) er underlagt en udvikling, hvor det faglige niveau stadig forringes. Trangen til at være moderne har gjort, at en ligegyldig holdning har bredt sig med hensyn til konkrete faglige og historiske problemstillinger. Vi skal helt tilbage til salonkunsten i forrige århundrede for at finde velegnede paralleller til det aktuelle hysteri og hykleri.» Og: «Der er i dansk billedkunstliv opstået en privilegeret kaste af statsbureaukratkunstnere Denne kaste er i færd med at udvikle en statskunst par excellence, som er præcis lige så fordummende og fremmedgørende som den officielle kunst i Østeuropa.»

Debatten for og imod Synteses standpunkter kørte over flere måneder i Information, og viste, at Syntese havde kastet lys på en farlig udvikling i dansk kunst; en udvikling som Ekstra Bladet først 14 år senere i 1999 tog op med kampagnen «Fuck you».

Det blev til en lang række af udstillinger bl.a.: «Gud er neger, og hun har nogle dejlige nødder» i Herning i 1983, Påskeudstillingen i 1984 i Århus, «Daisys kolonihavehus» i Århus Musikhus i 1984, Charlottenborgs Efterårsudstilling i 1984, «Danske myter - dansk jord i danske hoveder - er historien død?» i 1985 i København, «Er stilheden permanent?» i 1987 i København og «Har spøgelse noget at sku ha' sagt?» i København i 1988. Alle udstillingerne blev publikumssucceser, og reaktionerne var mangeartede. I Århus Stiftstidende i en anmeldelse af Synteses bidrag til Påskeudstillingen i 1984 hed det: «Voldsom er gruppen «Synteses» udladning af malerier, skulpturer, sætninger og morsomheder, en hel udstilling i udstillingen, udisciplineret, stilløs, både vild og mild, men den er præget af en enorm livsappetit, og man skal være hårdhudet for ikke at føle vibrationerne.»

Sidst i firserne orienterede Syntese (som den første kunstnergruppe i Danmark) sig imod de mange flygtningekunstnere, der havde taget ophold i landet, og i 1988 blev gruppen udvidet med Milton Charruti Blanc og Carlos Bebeacua som begge kom fra [Uruguay](#) i Sydamerika. Senere blev Laurie Grundt fra [Norge](#) optaget i Syntese.

Synteses aktivitetsniveau blev mangedoblet, og opmærksomheden omkring gruppen steg ligeledes markant.

Først og fremmest havde Syntese fået hele Charlottenborg i 1989 til udstillingen/manifestationen «Den Lange rejse». På «Den Lange Rejse» udstillede omkring 70 kunstnere fra ind- og udland, og udstillingen blev et tilløbsstykke. På selve ferniseringsdagen besøgte omkring 10.000 mennesker udstillingen, og i hele perioden var der vel omkring 30.000 til 40.000 besøgende.

Midt i udstillingsperioden kom kongens foged med politiofbud på Sparekassen SDS's (senere Unibank) foranledning og udpantede en Syntesekunstners malerier, da vedkommende skyldte penge til banken. Syntese hyrede advokat Jørgen Jacobsen og lagde sag an imod banken for at have ødelagt en gruppeudstilling. Banken hævdede hårdnakket, at økonomisk ret stod over gruppens ophavsret, og retssagen endte med, at Syntese 3 år senere i 1993 vandt sagen i Landsretten. Sagen havde stor mediebevågenhed, selvfølgelig fordi sagen havde principiel karakter, men også fordi Syntese udførte en stribe veludførte happenings imod Unibank, hvilket betød, at banken allerede fra sin start fik et blakket image.

I samme periode deltog Syntese i et stort nordisk projekt «Ruinas Del Grand Hotel», som havde til formål at genopbygge et sønderbombet Nicaraguansk hotel i Managua og omdanne dette til et kulturhus. I december 1988 var 3 medlemmer fra Syntese i [Nicaragua](#) og udførte 5 store *muraludsmykninger*, heriblandt en udsmykning på Nationalbiblioteket i Managua.

Gavlen på skolen i Matagalpa, Nicaragua. Malet af Milton Charruti Blanc, Per Johan Svendsen og Flemming Vincent. (Syntese)

Syntese var også medarrangør af og deltog med en stor udstilling i en stor anlagt nordisk kulturkonference «Mod Strømmen» i Oslo i januar 1989 i et samarbejde med bl.a. det norske dagblad «[Klassekampen](#)», det svenske «Folket i Bild» og det norske tidsskrift «Mot dag».

Syntese har derudover været aktiv på mange kulturpolitiske områder, bl.a. har gruppen udformet [Enhedslistens](#) valgplakat, støttmærkater til Ribus konflikten, malet store fællesmalerier til koncerter imod racismen etc.

I sidste halvdel af 90'erne har Synteses aktivitetsniveau ikke været helt så hektisk, men gruppen har lavet enkelte store udstillinger og har bl.a. støttet tidsskriftet «Kunst» samt flere andre ting. Derudover har Syntese medlemmer som enkeltpersoner arbejdet med forskellige former for fagpolitisk arbejde og deltaget i forskellige partipolitiske kulturudvalg og har været med til at påvirke den offentlige debat om billedkunstnernes arbejds- og levevilkår. På grund af kulturpolitiske uoverensstemmelser forlod Carlos Bebeacua og Milton Charruti Blanc i begyndelsen af 90'erne Syntese og dannede «Kunst- og Kulturgruppen Fusion International», som senere blev kendt under navnet «Arte Por La Vida».

Her på tærskelen til det 21. århundrede planlægger og diskuterer Syntese, hvordan gruppen fremover skal markere sig, og hvilke visioner og målsætninger, der skal forfølges. At der er brug for en kunst, der ikke dyrker det indholdsløse og det «krukkede» billedkunstneriske udtryk, er uomtvisteligt; og det er lige så klart, at der i den sammenhæng er brug for Syntese og gruppens mangesidede kulturpolitiske og kunstneriske erfaringer.

I dag består Kunst - og Kulturgruppen Syntese af billedkunstner Laurie Grundt, direktør Mads Jon Andersen, billedhugger Steen Krarup Jensen, registreret revisor Palle Kirkemann, billedkunstner Per Johan Svendsen, Docent Dr. Tech. i matematisk modellering og billedkunstner Victor Vidal og billedkunstner Flemming Vincent.

P.J.S.

Sidst ajourført 1/5 2001

Leksikon for det 21. århundrede